

Nyelvtanulás

Óvodától
a nyugdíjkorig

Ügyszólván minden korszerű megtalálja a megfelelő nyelvtanítási formákat a TIT városi szervezetének nyelviskolájában. A tanfolyamok többsége a napokban indult; Szegeden összesen 13 idegen nyelvet lehet tanulni, ki-ki aszerint választott tanfolyami formát, hogy mi a célja a nyelvtudással. A hagyományos, kezdő, középfokú és haladó tanfolyamokra jelentkezőknek szakemberek segítettek, hogy tudásszintjüknek megfelelő tanfolyamra iratkozhasanak. A nyelvviszágák újonnan megállapított követelményrendszer alapján szervezték az audiovizuális, intenzív, vizsgára előkészítő tanfolyamokat, ezeken heti 8-12 órában, korszerű eszközökkel, tapasztalt nyelvtanárokat oktattak. Akiknek a szakmájukhoz szükséges a nyelvtudás, azoknak szakosított, az üzemek, intézmények kívánsága szerint megszervezett tanfolyamok indultak, akik pedig már megszerzett ismereteket szeretnének frissen tartani, a társalgási tanfolyamokra iratkozhattak. Az idén is gondoltak a 9-13 éves gyerekekre; az iskoláinál kötelező formában, audiovizuális nyelvi laboratóriumokban tanulhatnak. A hétköznapi érintkezési formulákat és a legalapvetőbb nyelvtani ismereteket sajátíthatják el a turistautakra indulók egy speciális tanfolyamon.

A nyelvviszágára való felkészítés újdonságai mellett van még egy újszerű vállalkozás a szegedi nyelviskolában:

az idén először, kísérletképpen szervezik meg az óvodáskorú gyerekek nyelvtanulását. Az elmúlt évben a város valamennyi óvodájában megkérdezték a szülőket, szívesen vennék-e, ha gyerekeik idegen nyelvet tanulnának. Rendkívüli volt az érdeklődés, de meglehetősen kevesen vállalták ezt a sajátos munkát. A szakemberhiány és az óvodai elhelyezési gondok miatt az idén, november elejétől a város 5 óvodájában — Hattyastelepen, a Toldi, a Ságvári, a Timár és a Juhász Gyula utcaiban — kezdik meg a középső- és nagygyermekes tanítását, orosz, német és angol nyelvre. A kisiskolások tananyagát Lengyel Zsolt, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola orosz tanszékének vezetője már kidolgozta, irányításával felkészülhet az oktatói kar is a nálunk még szokatlan munkára. A szülőket időben tájékoztatják majd praktikus teendőkről, és arról, hogy gyerekeik az általános iskola első éveiben is folytathatják a nyelvtanulást — ugyancsak a TIT tanfolyamain. Ha pedig több szakember vállalkozik az óvodások tanítására, s a helyszűke is enyhül, több óvodában lehetővé válik, hogy a „legfogékonyabb korban” kezdődhessen más kultúrák megismerése.

Propagandisták
tanácskozása

Tanácskozáásra gyűltek egybe Csongrád megye vezető propagandistái a pártoktatási idény kezdetén Szegeden. Az Oktatási Igazgatóságon tegnap, kedden rendezett értekezleten három tájékoztató hangzotta el és megbeszéltek a feladatokat.

„A népgazdaság helyzete, feladataink a párt gazdaságpolitikai célkitűzéseinek megvalósításában” címmel tartott előadást dr. Komlósi Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára. Ezt követte Varga István, a megyei pártbizottság munkatársának előadása: „Propagandamunkánk főbb feladatai a pártoktatás öt éves tervének tükrében” címmel, majd dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára tartott előadást „A népi, nemzeti egység, a szocialista demokrácia és a kultúra továbbfejlesztésének kérdéseiről”.

Szakszervezeti
ülések

Az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének Csongrád megyei bizottsága tegnap, kedden délután ülést tartott, amelyen részt vett és felszólalt Bodnár Árpádné, a Központi Vezetőség titkára is. A tanácskozáson megvitatták a megyében működő egészségügyi és szociális intézetek létszámának vizsgálatáról készült jelentést. A testület ezután személyi kérdésekben döntött. Kérésére felmentette tisztségéből dr. Albert Sándor titkárt és helyette megválasztotta dr. Janó Jánost, aki eddig a megyei tanács vb. egészségügyi osztályának főmunkatársa volt.

A csodafa körül



„Aki nem ért hozzá, oszt csinálja” — így jellemezte a szegedi Vastaghné Móra Piroska önmagát és mindazokat, akiket kedden este a képernyőn láthattunk. Furcsa, sajátos varázsu festmények, szobrok, cserepek, három megyéből: Csongrádból, Bács-Kiskunból és Békéscsából. A szegedi körzeti stúdió újabb vállalkozása alighanem az eddigi legnagyobbak közül való: a Dél-Alföld naiv művészetéről adott keresszámot — elgondolkodtató tanulságokkal.

A film célja bevallottan a figyelemfelkeltés volt. Reflektorfény irányítása valamire, amire igencsak érdemes figyelni. Igen különböző karakterű népi tehetségek arcáit villantotta föl, műveik és személyiségük sajátos ötvözetével próbálván meg illeszkedni „azt a nemzeti csodafát, melyet magyar naiv művészetnek nevezünk”, ahogyan a rádióújság előzetesében olvashattuk. Ennek a háromnegyed órának egy nagy hátránya és két óriási természeti: az egyre nagyobb érdeklődéssel figyelő néző, aki az esetek többségében csak fekete-fehérben nézhetné az adást, sajna, nem sokat élvezhetett a művekből — ugyanis imígyen

nemigen látszottak. E sajnálatos tény azonban kárpotolni tudta a műsor a legfontosabbal: az alkotók portréival. Olyan eleven, hűvös figurákat, akik ennyire eredeti módon, ilyen szellemes-kedves természetességgel jelentek meg előttünk (a fündéri aranyosságú, homokmezői Gubányiné Kása Böke néniére gondolunk első sorban) — ritkán látni. (Képzőművészeti műsorban pláne.) A másik, s talán még ennél is lényegesebb pozitívum az az átgondolt szerkesztés volt, amely tudatosan úgy válogatta össze a bemutatott naiv művészeket, hogy igen élesen differenciálni lehetett közöttük: a néző elkülöníthette a gyengébb minőségű művekkel rendelkező karrieristát a valódi ihlettel fűtött, született művészitől, ez utóbbit minden lehetséges lélektani jellemzőjével megismerve. Hasznos volt Bánszky Pál művészettörténésznek az adás végén elmondott monológja is: tisztázta, s egyben közismertté tette a naiv művészet napjainkban a köztudatban még távolról sem egyértelmű helyét, végérvényesen rögzítette értékeit és fontosságát.

Jó néhány emlékeztető arc (a parasztságot mint eszméletlen művészi közösséget szép hit-

vállalással felvállaló fagaragó, a lajosmizsei Szörös József, a szegedi Gyovainé Kerekes Rózsa, a szenzációs éstehetség, a festő, muzsikáló és írógató csorvási Csajersné Hrabovszki Ilona), több „jól elkopott” megnyilatkozás („nehezen születnek ezek az emlékek a világra. Bábaaszszony nélkül.” „Ha a feleségemnek nem tetszik, akkor tudom, hogy jó”), emlékeztető pillanatok, tisztelegő szándék és igényes megvalósítás — nagyjából így lehetne summázni a körzeti stúdió „Gyönyörű átok ül rajtam...” című filmjét. Úgy tűnik, a műsor is bizonyítéka a stúdió egyre izmosodó, formálódó profiljának, amelyhez észrevehetően igen erőteljesen hozzátartozik az a törekvés is, hogy vállalkozni, felmutassák három megye népi kultúrájának egészét. Hiszen a Polner Zoltán néprajzi kutatásai alapján készült két adás után rövid időn belül újabb hasonlót láthattunk. Azzal a nem mindennapi tanulsággal, hogy ha egy vidék teljes feltekerése a cél, akkor — kulturális és egyéb területen is — e szándék csakis olyan formátumú művekkel valósítható meg, amilyen a naiv művészekről szóló legutóbbi volt.

D. L.

Zenei naptár

Jean Guillou
orgonaestje

Hétfőn este a dómban Jean Guillou francia orgonaművésznek a filharmonia összevont kamarabérelti hangversenyén minden fentebb említett hangszerbelli előtétéről elfeledkezhetünk. A közelmúltban az orgonaművészek kedvelőit igazán elkényeztetették a Collegium Artium remek orgonakoncertjei, Elekes Zsuzsa meggyőző, barokkos szenvedélyű, fiatalosan temperamentumos játéka, az érett művészegység Lehotka Gábor leszűrtebb, érzelemgazdag muzsikálása, Kovács Endre élményt nyújtó szóloestje. Ahány előadó, annyira meglepően más emberiművészeti világ megnyilatkozása az orgonán. Jean Guillou-nál azonban szinte megfellekedtem arról, hogy orgonán játszik. Regisztráló művésze annyira személyesen eleven, hajlékony, színgazdag, érzékeny, aranyalt — a zenei gondolat szépségének igaz feltárása, bemutatása szolgálatában. Az orgonaművész egy személyben zeneszerző is, s az alkotóművész csodáinak megnyilatkozását „leshettük ki” a koncert végén, amikor — Liszt Funerailles-ának és egy egyházi éneknek (Baldogasszony anyánk) a helyszínen megadott témájára, illetve dallamára — fantáziagazdag improvizációját hallhattuk, melynek In memoriam 1849. október 6. címűt adhatnánk. Liszt a Funerailles-ban az elbukott 48-as magyar szabadságharcot gyászolja s az október 6-án felhangzó gyászzené aktuális s egyben számunkra jól eső gesztus volt, a művész

részéről, tisztelgés az aradi vértanúk emléke előtt. A Liszt-téma jelentette számunkra a gyászt, a drámai erőt, míg az egyházi ének fohászkodó dallama mintha az esendő vagy szárnyaló lélek hangja lett volna. Jean Guillou a két ellentétes zenei anyagot igen szuggesztíven ötvözte egységes egészé.

A koncerten előadott Liszt- és a magyar származású francia Widor-művek is a művész saját átdolgozásában szóltak meg, s ez az egyéni, egyben franciás szellem nem vált kárára az eredeti kompozícióknak. A dóm orgonájának gazdag regisztrálási lehetőségeit maximumán kihasználta. Megfontoltan adagolva nyújtotta a hatalmasan rántkötő ragyogó hangzuhatagok egyébként imponáló hangzását, de kizárólag magával ragadó zenei elképzelései szolgálatában. Liszt Orfeuszában is olyan finom, szelíd szépségeket tárt fel előttünk, hogy nyugodtan merem az orgona poétájának nevezni. Liszt B-A-C-H fantázia és fűgájában viszont éppen a lírai részletek szomszédságában hatott szinte infernalisnak a mű csúcspontja felé kinyúló hatalmas intenzitású, drámai erejű fokozás. Widor VI. szimfóniájának Allegro-jában remekül épített, sodró lendülete magával ragadó volt. Schumann Három kánonja áttetsző, légies, világos regisztrálásban inkább franciás, mint schumann volt, ám így is meggyőző előadásban.

Jean Guillou akadályt nem ismerő, bravúros, elegáns, könnyed technikája, fantasztikusan pergő, kiegyenlített játéka már a koncertnyitó Widor-darabban magával ragadott, s az elhangzott művek mind-egyikében, sehol sem öncélúan ragyogott, hanem híven a zenei mondanivaló szolgálatában állt.

Berényi Bogáta

Befejeződött a művészeti
szakszervezetek
kongresszusa

Kedden a központi vezetőség beszámolója felelti vitával folytatta munkáját a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének IX. Kongresszusa, a Vasasszakszervezet székházában.

A kétnapos tanácskozáson összesen harmincketten kaptak szót. A kongresszuson felszólalt Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnökhelyettes.

A kongresszuson felszólalt Virizlay Gyula, a SZOT titkára is. A hozzászólók — kapcsolódva a beszámolóhoz, illetve a határozattervezethez — mélyrehatóan elemezték szakmájuk, művészeti területük eredményeit. A vitában sikra szálltak a művészeti élet nyíltságáért, a szakmai problémák, az esetleges eltérő érdekek őszinte, konstruktív megvitatásáért. A szakszervezet

Hofikabaré



Igy, egybeírva. Mert a hagyományos avagy a mai, netán politikai kabaré emelkedése szinte egy csapásra megváltoztatta a korabeli Magyarország képét. E sorok írója a kamaszkor első éveiként élte át a natvanas évek elejét, s felnőtten ebben az időszakban vált, egész nemzedékével együtt. Remélhetőleg nem hat nagyképűségnek, ha kijelenti: némi összehasonítási alapja már neki, nekünk is van, lehet. A társadalmi változások 10-12 év alatt történelmi perspektívából szemlélve persze nem lehetnek annyira nagyok. Am a magyar történelemnek például korábbi egy-két évtizedét véve alapul: az utóbbi tíz-egynéhány esztendő főbb lényeges volt. 1956 óta talán a leglényegesebb. S hogy mi köze mindehhez Hofinak? Több, mint gondolnánk.

Hofi akkor érkezett, akkor bűjt ki — ahogyan egyik lemezborítóján látható — a föld alól, amikor szükségszerűen jönnie kellett. Az ugrásszerű fejlődés által kitermelt szociális elmentmondások nem mindennapi személyiségű kommentátoraként. Egészen különleges, sajátos ízü szellemessége, „kőbányai stílusa”, a numort afféle „melófilozófiával” és -modorral ötvöző ööllessége olyan páratlan visszhangot váltott ki az országban, olyan népszerűséget biztosított számára, amelyhez képest a korábbi évek kabaréinak összes elefledhető, lepkesúlyú viccelődőnek tűnik csupán. Hofinak súlya volt, Hofit idézték, Hofit nem lehetett nem észrevenni. Olyan volt, mint egy roppant vonzó hiedgált vagy egy csodálatos nő; szenvedélyesen szeretni kellett vagy elvetni, valamilyen állást kellett foglalni vele kapcsolatban. Kö-

rácia nagyobb térhódítása, az életszínvonal néhány év alatt igencsak számottevő emelkedése szinte egy csapásra megváltoztatta a korabeli Magyarország képét. E sorok írója a kamaszkor első éveiként élte át a natvanas évek elejét, s felnőtten ebben az időszakban vált, egész nemzedékével együtt. Remélhetőleg nem hat nagyképűségnek, ha kijelenti: némi összehasonítási alapja már neki, nekünk is van, lehet. A társadalmi változások 10-12 év alatt történelmi perspektívából szemlélve persze nem lehetnek annyira nagyok. Am a magyar történelemnek például korábbi egy-két évtizedét véve alapul: az utóbbi tíz-egynéhány esztendő főbb lényeges volt. 1956 óta talán a leglényegesebb. S hogy mi köze mindehhez Hofinak? Több, mint gondolnánk.

Hofi akkor érkezett, akkor bűjt ki — ahogyan egyik lemezborítóján látható — a föld alól, amikor szükségszerűen jönnie kellett. Az ugrásszerű fejlődés által kitermelt szociális elmentmondások nem mindennapi személyiségű kommentátoraként. Egészen különleges, sajátos ízü szellemessége, „kőbányai stílusa”, a numort afféle „melófilozófiával” és -modorral ötvöző ööllessége olyan páratlan visszhangot váltott ki az országban, olyan népszerűséget biztosított számára, amelyhez képest a korábbi évek kabaréinak összes elefledhető, lepkesúlyú viccelődőnek tűnik csupán. Hofinak súlya volt, Hofit idézték, Hofit nem lehetett nem észrevenni. Olyan volt, mint egy roppant vonzó hiedgált vagy egy csodálatos nő; szenvedélyesen szeretni kellett vagy elvetni, valamilyen állást kellett foglalni vele kapcsolatban. Kö-

zömbös egyszerűen senki sem maradhatott iránta. Született intelligenciájával élte át és tolmácsolta mindazt, amin a kör magyar honpolgára magában fűstölöghetett. Néprtribun volt, a szó teljes értelmében.

Több mint érthető, hogy a Rádió Kabarészínházának Műzeumi Hónapjai című új sorozat első adásaként a múlt héten hétfőn este a Kossuth adón — Hofikabarét hallhattunk. Jó néhány régi, híres Hofi-szám idéződjött fel, s a nosztalgikus, már-már ünnepélyes (persze, Hofi-módra ünnepélyes) bő egy óra alatt az embernek az is eszébe juthatott — hogy immár a nyolcvanas évek elején vagyunk. S allig tükörszerű szomorúsággal észrevehetjük, hogy egy bekezdéssel feljebb végig múlt időben beszélhetünk a fogalomról, vagy Hofi Gézáról. Igaz, ő is haragudott ránk, újságírókra, ám róla is egyre gyakrabban lehetett hallani, hogy „elszaladt vele a ló”, „izléstelenül és tapintatlanul kifigurázta saját közönségét” és hasonlókat. Azután tavaly nyáron, az emlékeztető rátóti humorfesztiválon történt. Vég Antal Hofi általi megtámadásával kapcsolatos affér, illetve ennek új tükörszerű reflexiója mintha végérvényesen pontot tett volna a Hofi-korszak végére. Így múlik el a világ dicsősége?

Es most, másfél évnyi csend után újra itt van (itt volt?) Hofi. Igaz, idézőjeles múlt időben, kabaréműzeumi darabként. A nosztalgia-dívat legújabbjaként. A szomorúság változatlanul indokolt. Annál is inkább, mert társadalmunk fejlődése töretlen ugyan, de feltehetően akadna Hofinak újabb vadászterülete bőven új értékdzárkban is. Azonkívül: tudjuk, minél nagyobb a tehetség, annál kötelezőbb a felelősség is. Ahogyan ő mondaná: hoppá!

Domonkos László